

74. Oly lovaknak vasalása, melyeknek tényleg lovasuk nincsen, mindenkor a kincstár terhére számítandó fel és pedig az illető kovácsmesternek szabályszerűen bélyegzett külön nyugtája alapján az illető havi számadásban »Különféle költségek« című rovat alatt.

IV.

Lószerelevény és annak gondozása.

75. A nyerges kamrában a nyeregbak fölött a fogas úgy helyezendő el, hogy minden nyereg fölött a hozzá tartozó kantár függjön, a fogas hátsó részére pedig a kantártól balra az alábbi minta szerinti 6 cm. magas és 9 cm. széles, zöld szegélyű táblácska, melyre a lovas neve s a lónak anyakönyvi, avatási és szerelevény-száma irandó, erősítendő meg.

M. k. III. sz. csendőr-kerületi parancsnokság.

1 szárny

17. számú monori lov. őrs.

Fehér Gábor

csendőr.

a lónak	}	anyakönyvi	}	444	
		avatási		száma	953
		szerelevény			73

76. Minden lónak szerelevénye 3, hasonszámú, $1\frac{1}{2}$ cm. széles és 3 cm. hosszú pléh táblácskával látandó el, melyekből egy a balpofaszij közepén a fejszij alá, a második a nyereglapon balról 6 cm-re a kengyelszijnyilástól és a 3-ik pedig a pokrócznak egyik sarkába erősítendő meg.

77. A pokrócz összehajtásánál azonban a pléhtáblácska mindig a belső részre essék.

78. A lábnyűg végének azon része (hurok), mely a lócsüdre csatoltatik, ócska (szürke) posztóval bevonandó, hogy ez által a csüd megsérülése elkerültessek.

79. A lószerelevény összes vas-alkatrészeit, melyek ónozva vannak, meg kell mosni és szárazra törülni, a nem ónozott vasrészek ellenben csak szárazra törlendők s törött bécsi mészszel fényesre tisztítandók.

80. A nyeret minden nap meg kell vizsgálni, a portól, netaláni sártól jól megtisztítani s minden 14 napban a farészeket tiszta faolajjal bekenni, illetőleg az olajat a fába jól bedörzsölni és a vasrészeket szükségkép vékonyan belakkozni, mely célra a kereskedésekben beszerezhető vaslakk használandó.

81. A fekete szijzerszám az alább leirt terpentín-mázzal, a barna bőrből készült szijzerszám és a legénység ugyanazon színű szijazata pedig nyereg-szappannal tisztítandó.

82. Azonkívül a fekete szijzerszám, tekintettel a csendőrségi szolgálatra, a szükséghez képest, de minden 2 hónapban legalább is egyszer sótalan zsirral jól bekenendő.

83. A terpentínmáz alkatrészei :

3 súlyrész terpentínolaj, 1 súlyrész sárga-viasz s $\frac{1}{8}$ súlyrész kinrusz. A sárga-viasz helyett nem szabad fehérét használni, mert ez stearinnal lévén vegyítve, ez által a máz porhanyóvá és szürke színűvé válik.

A terpentínmáz készítésénél az apróra vakart viaszt egy palaczkba kell tenni és a terpentínolajat reá önteni. Közönséges szobai hőmérséknél ezen keverék, ha jól be van dugaszolva és ha gyakran kevertetik, 48 óra alatt teljesen felolvad. Ezután az égetett kinrusz kevertetik közé, mi által a máz a közönséges festék keménységét nyeri és használhatóvá válik.

Ezen máz elkészíthető egy óra alatt is, ha a viaszt gyenge tüznél felolvasztjuk s a terpentínolajat, de gyulékenységá miatt csak lassan és csak adagonként, a meleg viaszra öntjük s a kinruszt ezután közé keverjük.

Ezen máz minden időben készíthető; használhatóságára a hőmérséklet nincs befolyással.

Ha a viaszoldatot sikárolt kövek közt dörögölve elegyítjük a kinruszszal össze, akkor a máz fényesebb és feketébb lesz. Ily alkalommal a kinrusz $\frac{1}{3}$ -a helyett spodiumot is lehet használni, mely a máz feketeségét és fényét növeli a nélkül, hogy ily csekély adag a szijak hám-lását vonná maga után.

A máz az ezen célra készült szelenczében tartatik. Szükséges, hogy a máz jól el legyen zárva, különben a terpentin elpárolog és a por is belepí; kiszáradt és megkeményedett máz terpentinolajjal feleresztve, ismét higgá és használhatóvá válik.

A szijat egy kemény kefével, melyet nem mártunk nagyon a mázba, be kell kenni, a mázt jól bedörzsölni s ezután kemény kefével egyszerűen fényesre kefélni.

A tisztításhoz semmi különös készülék nem szükséges. A tisztítandó szij felaggatva vagy kézben tisztittatik.

Egy 6 lovas csendőrrel rendszeresített örs fekete szijatának egyszeri befeketitására elégséges, ha veszünk:

48 gramm terpentin olajat,

16 » sárga viaszt,

2 » kinruszt,

0.2 » spodiumot.

84. A nyeregszappan készítéséhez egy 6 lovas csendőrből álló lovas örs számára szükséges 265 gramm közönséges fekete szappan, 175 centiliter édes tej és egy citrom leve.

A szappant késsel a tejbe vakarjuk, hogy így apró darabokban könnyebben olvadjon fel. Az egészet egy lábasban vagy serpenyőben tűznél összeolvasztjuk s ha már teljesen felolvadt, a citrom levét belefacsarjuk és az egészet jól átkavarjuk.

A szijszerszámot ezen szappannal következőkép kell tisztítani.

A bőr előbb szappanos vízzel jól lemosatik és árnyékos helyen kiszárittatik; ezután a folyós állapotban levő nyeregszappannal egyenlően bekenetik és 15 percze árnyékba tétetik; ezután pedig posztó — vagy a mi még jobb — flaneldarabbal jól bedörzsöltetik.

85. A terpentín-máz, nyeregszappan és sótalan zsir közös használatra a közigazdálkodásból egy egész óra az órparancsnok felügyelete alatt készítendő, illetőleg szerzendő be. Ezen tisztító szerekből, melyek a nyerges kamrában helyezendők el, mindig megfelelő készletnek kell lennie.

V.

Oktatás.

86. Tekintettel azon körülményre, hogy egyrészt a ovasított csendőrök között még sok gyenge lovas van, másrészt azonban hosszantartó szolgálat következtében a lovak a szár és czomb iránt könnyen érzéketlenek lesznek, a lovardában való oktatásra kiváló gond fordítandó és az lehetőleg gyakran előveendő.

87. Az oktatásnál legelső sorban szilárd és mély ülésre, szabályszerű kitartásra, illetőleg vezetésre kell a legnagyobb figyelmet fordítani.

88. A nagy körbeni lovaglásra, mint az előbbjelzettek elsajátításához igen hasznos oktatásra, főszóly fektetendő; mert ugy a lovak hajlítását, mint a lovas kellő vezetését feltételezi.

89. Alapelvül szolgáljon továbbá, hogy minden lovaglási oktatásnál a kard és forgópisztoly használati módja alaposan és szabályszerűen gyakoroltassék.

90. Különös szóly fektetendő arra, hogy a lovas-csendőr